

НАЦИОНАЛЕН СЪВЕТ ПО ТУРИЗЪМ

МИНИСТЕРСТВО НА ТУРИЗМА

ПРОТОКОЛ

ОТ ЗАСЕДАНИЕ НА НАЦИОНАЛНИЯ СЪВЕТ ПО ТУРИЗЪМ (НСТ),

ПРОВЕДЕНО НА 19.03.2019 г. – град София

Поканени: 49 члена на НСТ, вкл. председател и заместник-председател и 7 наблюдатели.

Присъствали членове на НСТ, вкл. председател и заместник-председател:

1. **Николина Ангелкова**, министър на туризма и председател на НСТ;
2. **Ирена Георгиева**, заместник-министър на туризма и заместник-председател на НСТ;
3. **Инж. Валентин Йовев**, заместник-министър на регионалното развитие и благоустройството;
4. **Юрий Щерк**, заместник-министър на външните работи и **Иван Стоянов**, държавен експерт, Министерство на външните работи;
5. **Амелия Гешева**, заместник-министър на културата;
6. **Доц. Стоян Андонов**, заместник-министър на младежта и спорта;
7. **Елка Димитрова**, Директор на дирекция „Политика на пазара на труда и трудова мобилност“ (представява Лазар Лазаров, заместник-министър на труда и социалната политика);
8. **Слава Йорданова**, държавен експерт, Министерство на икономиката (представява Александър Манолев, заместник-министър на икономиката);
9. **Цветина Ценова**, държавен експерт, Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията (представява Димитър Геновски, заместник-министър на транспорта, информационните технологии и съобщенията);
10. **Мариела Григова**, главен експерт, Министерство на околната среда и водите (представява Атанаска Николова, заместник-министър на околната среда и водите);
11. **Инспектор Велинова**, Главна дирекция „Национална полиция“ (представява Стефан Балабанов, заместник-министър на вътрешните работи);
12. **Тодор Ванчев**, главен експерт, Министерство на образованието и науката (представява Петър Николов, заместник-министър на образованието и науката);
13. **Димитър Маргаритов**, Комисия за защита на потребителите;

14. Васил Панов, директор на дирекция „Контрол“ в ЦУ на Национална агенция по приходите (представява г-жа Галя Димитрова, изпълнителен директор на Национална агенция по приходите);

15. Ресми Мурад, кмет на община Ардино (представява д-р Костадин Коев, председател на ОУТР Родопи);

16. Витан Иванов, председател на Сдружение „Софийски туристически район“;

17. Любозар Фратев, председател на УС на Сдружение „Тракийски туристически район“;

18. Ирина Найденова, заместник-председател на УС на Асоциацията на българските туроператори и туристически агенти;

19. Светлана Атанасова, председател на Българска асоциация на туристическите агенции;

20. Георги Щерев, Българска хотелиерска и ресторантьорска асоциация;

21. Полина Карастоянова, Изпълнителен директор и **Мартин Захариев**, заместник-председател на Национален борд по туризъм;

22. Станимир Станков, председател на Национална асоциация по СПА и уелнес туризъм;

23. Николай Христов, представител на Югоизточния съюз на екскурзоводите „Ваня Райкова“;

24. Веселин Грозданов, представител Асоциация на българските железопътни превозвачи;

25. Надежда Ангелова, юридически сътрудник (представява Богомил Николов, представител на сдружение „Активни потребители“);

26. Станислав Новаков, представител на работодателските организации и член на УС на БТПП;

27. Георги Икономов, кмет на община Банско и председател на Организация за управление на Рило-Пирински туристически район, представител на Национално сдружение на общините в Република България;

28. Соня Енилова, изпълнителен директор на Организация за управление на Бургаски черноморски туристически район;

29. Даниела Бирова, ръководител звено „Туризъм“ и **Мариан Савов**, директор ОП „Русе Арт“ (представяват Пламен Стоилов, кмет на община Русе и председател на Организация за управление на Дунавски туристически район);

30. Благой Станчев, парламентарен секретар на Национално сдружение на общините в Република България;

31. Николай Ангелов, кмет на община Балчик и заместник-представител на Национално сдружение на общините в България;

32. Димитър Германов, председател на ОУТР Бургаски черноморски туристически район и кмет на община Приморско;

Присъствали наблюдатели:

1. **Илия Христов**, съветник по икономика и инвестиции на Президента на Република България;

2. **Маноела Георгиева** - началник на политическия кабинет на заместник министър-председател по икономическа и демографска политика;

Отсъствали членове и наблюдатели:

1. **Росица Велкова-Желева**, заместник-министър на финансите;

2. **Светлана Йорданова**, заместник-министър на здравеопазването;

3. **Атанас Добрев**, заместник-министър на земеделието и храните;

4. **Жечо Станков**, заместник-министър на енергетиката;

5. **Анатолий Величков**, заместник-министър на отбраната.

6. **проф. Николай Проданов**, заместник-министър на правосъдието;

7. **д-р Дамян Илиев**, изпълнителен директор на Българска агенция по безопасност на храните

8. **Вероника Кънева**, председател на Асоциация на къщите за гости в България;

9. **Венцислав Кръстев** председател на Сдружение „Туризм“;

10. **Маринела Арабаджиева**, представител на Съюз на инвеститорите в туризма;

11. **Михаил Абаджиев**, председател Национална асоциация Хотел, Ресторант, Кафетерия – ХоРеКа;

12. **Алексей Стоев**, председател на Български туристически съюз;

13. **Николай Вучев**, член на УС на Сдружение на хотелиери и ресторантьори – Велинград и Западни Родопи;

14. **Златко Димитров**, изпълнителен директор на Слънчев бряг АД;

15. **Иван Портних**, председател на ОУТР Варненски черноморски туристически район и кмет на община Варна;

16. **Юлиан Ревалски**, председател на Българска академия на науките;

17. **Йеромонах Никанор**, Българска православна църква.

Секретариат на НСТ:

Лиляна Кирчева-Арсова, директор на дирекция „Туристическа политика“ и секретар на НСТ, МТ;

Миглена Куцева, старши експерт в отдел „Стратегическо планиране и продуктова политика в туризма“ към дирекция „Туристическа политика“, МТ.

Заседанието се проведе при следния дневен ред:

- т.1 Мониторингов доклад по изпълнение на Актуализираната Национална стратегия за устойчиво развитие на туризма в Република България и Плана за действие към нея
- т.2 Доклад за актуалния статус на разработваната от Министерството на туризма нормативна база
- т. 3. Оценка на сезон Зима 2018/2019г. и прогноза за сезон Лято 2019 г.
- т. 4. Разни

Поканата, дневният ред и материалите към него са изпратени на всички членове на НСТ по електронна поща от секретариата на НСТ в определения срок преди датата на заседанието.

Откриване на заседанието

Г-жа Ирена Георгиева приветства с добре дошли всички присъстващи на заседанието на Националния съвет по туризъм (НСТ). Тя обяви, че заседанието може да се счита за редовно, тъй като има необходимия кворум. След това даде думата на министъра на туризма **г-жа Николина Ангелкова**.

Г-жа Ангелкова поздрави всички присъстващи. Тя информира участниците в заседанието, че 2018 г. е била една от най-успешните за българския туризъм. Отчетени са над 9,2 млн. посещения на чуждестранни туристи, повече от 8,4 млрд. лева приходи от туризъм, близо 27 млн. реализирани нощувки общо от българи и чужденци в места за настаняване с 10 и повече легла, като над 9 млн. от тях са реализирани от българи. От създаването на Министерството на туризма ръстът на посещенията на чуждестранните туристи е 31 %, а ръстът на приходите от международен туризъм 34 %. В тази връзка г-жа Ангелкова изрази становище, че това поставя сериозни предизвикателства както през тази 2019г., така и през следващите. Динамиката в сектора налага необходимост от непрекъснато следене на актуалностите и предприемане на адекватни мерки и решения. Мерките, които са предприети от страна на Министерството на туризма (МТ) са в две посоки – едната е

свързана със законодателството в областта, която пряко касае сектора и е свързана с предлаганото качество на туристическия продукт. Другата е свързана с развитието на разнообразни видове туризъм, освен зимен и летен туризъм. В Националната стратегия за устойчиво развитие на туризма в България е посочено, че за да бъде България целогодишна туристическа дестинация (което е и основна цел) е необходимо развитие и на другите туристически продукти, като например културно-исторически, балнео и СПА туризъм, винен и кулинарен туризъм, конгресен туризъм, спортен, голф, приключенски и други. Г-жа Ангелкова подчерта, че целта е да се утвърди България като целогодишна дестинация, насочвайки услугите към различни категории туристи – от децата, групата милениум и до 55 плюс.

Г-жа Ангелкова информира, че Законът за изменение и допълнение на Закона за туризма (ЗИД на ЗТ) вече е на финалната права, като предстои внасяне за разглеждане проект на Решение на Министерския съвет за одобряването му. Част от промените в ЗИД на ЗТ включват и статута на националните курорти. Предвижда се под „национални курорти“ да се разбира не само тези 8 национални курорти, които са определени с Решение на Министерския съвет, но и балнеологичните курорти, които са с национално значение.

Г-жа Ангелкова сподели, че в ЗИД на ЗТ намира отражение и предложение, подкрепено от голяма част от бранша, свързано с продуктовото разделяне на националните курорти, което не е задължително. Идеята е местните власти и местният бизнес сами да определят продуктовото специализиране на даден курорт, като се спазват съответните правила.

Г-жа Ангелкова вметна, че тази година има 40-45 % спад на младежкия туризъм и в двата курорта (Слънчев бряг и Златни пясъци), като това е резултат от действия от минали години и затова се очаква този сезон да бъде труден за тези, които са били позиционирани в този сегмент.

Друг основен момент в ЗИД на ЗТ е свързан с изискванията към общините, когато те не спазват ангажиментите си по Закона и глобите, които се предвиждат. **Г-жа Ангелкова** допълни, че до 1 октомври в системата ЕСТИ трябва да постъпи информация от всяко място за настаняване в България и след октомври Министерството на туризма ще бъде безкомпромисно, ако местната власт и бизнесът не изпълняват нужното, за да регистрират туристи и нощувки. Г-жа Ангелкова увери, че може да се разчита на експертно съдействие при възникване на проблеми, свързани с въвеждането на данните.

Г-жа Ангелкова допълни, че във връзка с приетия ЗИД на ЗТ от 04.05.2018 г. са направени ключови промени, свързани с намаляване на административната тежест за гражданите и бизнеса и в този смисъл предстоят изменения на редица наредби по Закона за туризма - Наредбата за изискванията към местата за настаняване и заведенията за хранене и

развлечения и за реда за определяне на категория, отказ, понижаване, спиране на действието и прекратяване на категорията, Наредба № 2 от 29.01.2016 г. за условията и реда за сертифициране на балнеолечебен (медикъл СПА), СПА център, уелнес център и таласотерапевтичен център, Наредба № 1 от 5 януари 2016 г. за образованието, практическата подготовка и професионалната квалификация, необходими за придобиване на правоспособност за упражняване на професията „екскурзовод“, Наредба № 3 от 7 март 2016 г. за образованието, практическата подготовка и професионалната квалификация, необходими за придобиване на правоспособност за упражняване на професията „планински водач“, Наредба за правилна и безопасна техническа експлоатация и поддръжка на елементите за вграждане, филтрацията и помпите към плувните басейни прилежащи към места за настаняване, Наредбата за Националния туристически регистър. Тя добави, че е добавена нова функционалност към Регистъра на туроператорите и туристическите агенти, като е създадена възможност за ясно разграничаване на туроператорите, които имат сключена валидна застраховка „Отговорност на туроператора“, тези, чиято застраховка изтича след месец, и тези, чиято застраховка не е валидна. Информацията е представена за всеки вписан туроператор и се изписва в различни цветове в зависимост от статуса на застраховката. Предприети са мерки по отношение на туроператорите, които не изпълняват задълженията си по Закона за туризма и тези, които не са подали застраховката „Отговорност на туроператора“ се заличават от Националния туристически регистър. Също така туристическите сдружения, които не са подали в срок ежегодната декларация по чл. 52, ал.9 от ЗТ отново биват заличавани от Националния туристически регистър.

Г-жа Ангелкова, информира членовете на Националния съвет по туризъм, че стопанисването на плажовете е друг важен фокус в работата на Министерството. Проектът на Закона за изменение и допълнение на Закона за устройство на Черноморското крайбрежие (ЗУЧК) предвижда санкции за поставяне на преместваеми обекти върху неохраняем морски плаж, на плажни принадлежности и преминаване или спиране с превозно средство върху различни видове дюни. В момента промените, свързани с административно-наказателните разпоредби са в процес на обсъждане в Народното събрание.

Г-жа Ангелкова допълни, че е пуснат за обществено обсъждане и Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за концесиите, като се предвижда концесиите за услуга на морските плажове да се предоставят, изпълняват и контролират при условията и по реда на Закона за устройството на Черноморското крайбрежие.

В заключение на темата за управлението на морските плажове, **г-жа Ангелкова** добави, че за последните 3 години са увеличени приходите от концесии на плажове от 13 млн. лв. през

2015г., когато са прехвърлени към Министерството на туризма до 18,2 млн. лв. за миналата 2018 година.

По отношение на туристическата реклама на дестинация България, **г-жа Ангелкова** отбеляза, че ще бъде проведено заседание на Националния съвет по туризъм през лятото, на което да се приеме Годишната програма за национална туристическа реклама. Г-жа Ангелкова допълни, че тази година се очаква да бъде изключително трудна, като към момента се отчита спад на ранните записвания за летния сезон от пазар Русия, също така макар и в по-малки граници и от пазар Германия. Спад има и по отношение на ранните записвания и планираните самолетодвижения на летище Варна (около 15 %), а за летище Бургас към момента се наблюдава ръст от 1 %. Министерството на туризма полага усилия, насочени към таргетирана реклама на основните целеви пазари и тези, които представляват огромен допълнителен потенциал за ръст, така че да се компенсира очакваният спад в ранните записвания. Министерството провежда интегрирани комуникационни кампании и други рекламни активности на всички целеви пазари.

Г-жа Ангелкова добави, че освен динамичната и конкурентна среда в сферата на туризма, субсидирането и дотирането на чартъри от наши конкуренти, неблагоприятни последици се наблюдават и от фалита на една от големите чартърни немски авиокомпани, която оперираше на нашия пазар.

Министър Ангелкова отбеляза, че в момента Министерството на туризма прави финансов и икономически анализ относно възможностите и механизма, по който нашата страна би могла да подкрепя организирания туризъм. Тя допълни, че освен това Министерството на туризма работи и в посока провеждане на големи инвестиционни форуми в националните курорти, като пилотно първият такъв ще се проведе в Слънчев бряг. Идеята е да се покаже, че курорти могат да бъдат дестинация за конгресен туризъм в крилата на сезона.

Г-жа Ангелкова информира участниците, че Министерството на туризма работи усилено за затвърждаване на България като предпочитана дестинация за устойчив туризъм в четири сезона. Стимулира се развитието на специализирани видове туризъм. Разработени са културно-исторически, балнео и СПА дестинации и винени-кулинарни дестинации. Фокус в работата на Министерството на туризма е и вътрешния туризъм и задържането на туристопотока към вътрешността на страната.

В заключение, **г-жа Ангелкова** благодари за вниманието на участниците в заседанието, както и за сътрудничеството, което оказват на Министерството.

Разглеждане по точките от дневния ред:

Точка 1 Мониторингов доклад по изпълнение на Актуализираната Национална стратегия за устойчиво развитие на туризма в Република България и Плана за

действие към нея

Г-жа Ирена Георгиева даде думата **г-жа Лиляна Арсова**, директор на дирекция „Туристическа политика“, за представяне на Мониторинговия доклад по изпълнение на Актуализираната Национална стратегия за устойчиво развитие на туризма в Република България и Плана за действие към нея.

Г-жа Арсова припомни, че с Решение № 65 от 2 февруари 2018 г. на Министерския съвет е одобрена Актуализирана Национална стратегия за устойчиво развитие на туризма в Република България (НСУРТРБ) 2014-2030 г. и План за действие към нея за периода 2017-2020 г. Актуализираната НСУРТРБ се изпълнява чрез осъществяването на дейностите в съответствие с поставените цели, съгласно Плана за действие. Процесът на планиране, реализиране и оценка на изпълнението на НСУРТРБ и Плана за действие към Стратегията е непрекъснат през целия период до 2030 г. Мониторинговият документ е изготвен в изпълнение на едно от задълженията на министъра на туризма с оглед управлението на процеса по изпълнение на Актуализираната НСУРТРБ, а именно изготвяне на ежегодни мониторингови доклади, в които се описват осъществените през годината дейности и техните непосредствени резултати. Г-жа Арсова отбеляза, че докладът включва информация за периода до 31.12.2018 г.

Г-жа Арсова обяви, че през изминалата 2018 г. Министерството на туризма е работило по 4 стратегически цели, 7 подцели и 27 мерки, в това число следните мерки: Развитие на институционалния капацитет, Развитие на нормативната уредба и политиките в областта на туризма, Насърчаване на опазването на околната среда, ефективното управление на ресурсите и прилагането на мерки за адаптация към климатичните промени, Подобряване на достъпността на дестинацията, Подобряване на условията за сигурност и безопасност на туристите в България, Развитие на човешките ресурси в туристическия сектор, Насърчаване на инвестициите в туризма и осигуряване на достъп до финансиране, Насърчаване на иновациите в туризма, Намаляване на сивата икономика в сектора, Подобряване на информационното осигуряване на дестинацията и туристическата индустрия, Повишаване на ефективността на функциониране на Националния съвет по туризъм (НСТ), Повишаване на ефективността на функциониране на Междуведомствения съвет за кадрите в туризма, Повишаване на ефективността на взаимодействието на областно и общинско ниво, Развитие на партньорства с международни организации, Насърчаване въвеждането на сертификацията на системи за управление и подобряване на информационната сигурност на бизнеса, Разработка и усъвършенстване на стратегически документи, Подобряване на функционирането на ТИЦ в страната и в чужбина, Усъвършенстване на доминиращите и приоритетните туристически продукти, Привличане

на платежоспособни групи туристи, Подобряване на представянето на дестинацията пред външни публики, Подобряване на представянето на дестинацията на международни туристически изложения и борси, Осъществяване на национални и международни рекламno-информационни кампании, Насърчаване на създаването на ОУТР и разширяване на членската им маса, Подготовка за изграждане и функциониране на ОУТР и като последна 27 мярка Стратегическа и информационна подкрепа за развитието на ОУТР. Г-жа Арсова благодари за вниманието, като след това беше дадена думата на членовете на НСТ за изказвания и въпроси.

Думата взе **г-н Георги Икономов**. Той изрази мнение, че по отношение на законовите промени през изминалата година не е предприето нищо за зимния туризъм, а според него зимният туризъм без необходимите законови промени не може да се развива. Той допълни, че не става въпрос само за Банско или националните курорти, а и териториите, които се управляват по Закона за горите. Г-н Икономов попита дали се обмисля работа по законови изменения в посока улесняване на зимния туризъм. Той изрази мнение, че са нужни минимални изменения в Закона за защитените територии, Закона за горите, Закона за опазване на земеделските земи и в Закона за туризма.

По отношение на продуктовото позициониране, **г-н Икономов** изрази мнение, че това е една похвална инициатива и според него всички местни власти искат това да се случи, т.е. те искат да имат много по-силна роля в определянето на посоката на развитие на определен курорт, а и не само националните курорти. **Г-н Икономов** даде пример за това как преди 2 години Общинският съвет в Банско е приел правила и изисквания към лицата, изпълняващи дейността „викачи“ и тогава никой (нито хотелиерите, нито ресторантьорите) не е протестираше срещу тези правила. В последствие Прокуратурата се самосезира и отменя тези правила. Г-н Икономов сподели мнение, че според него няма нищо лошо в това всеки кмет и общински съвет да се опитва да въвежда някакви правила и да определя как иска да изглежда градът. В тази връзка г-н Икономов настоя за силно местно самоуправление.

Г-н Икономов даде пример и с това, че наскоро с Решение на Общинския съвет в Банско е решено да се въведе забрана за нови еротични барове, казина, дискотеки и други, предвид че на територията на общината има 21 такива заведения, с капацитет около 1500 места. В рамките на 2-3 дни Прокуратурата се самосезира отново по повод Решението. Г-н Икономов допълни, че недоумява как може Общинският съвет да определя броя на такситата, но не може да забрани откриването на нови барове и казина, защото общината иска да се развива в съвсем различна посока – културен, исторически туризъм. Той добави, че не може само на думи да се казва, че се иска силна местна власт и самоуправление, а в същото време всяко действие в тази посока да се блокира.

След това думата взе **г-жа Полина Карастоянова**. Тя изрази подкрепата на Националния борд по туризъм (НБТ) към работата на Министерството на туризма, а също така и към материалите по точките от Дневния ред на заседанието.

Тя добави, че за НБТ е важно да се потърси подкрепата на всички членове на НСТ за едно общо предложение, апел към компетентните институция, премиера, финансовия министър.

Г-жа Карастоянова допълни, че е необходима спешна реакция и разбиране за необходимостта от допълнителен целеви финансов ресурс за подкрепа на националната туристическа реклама сега и веднага, на международните пазари.

Г-жа Карастоянова изрази мнение, че са налице тревожни данни за спад в ранните записвания и затова именно е необходим този целеви финансов ресурс, който да укрепи позициите на България на международните пазари, така че да се спасят късните записвания за сезона. Тя добави, че ситуацията в момента е в резултат от два обективни фактора – единият е изключително скромния бюджет на Министерството на туризма, а другият е относително спокойната геополитическа обстановка в региона. Г-жа Карастоянова сподели, че се вижда една много активна Турция, Гърция, страните от Средиземноморието и Близкия Изток, Египет, Тунис, Мароко провеждат много енергични и добре финансово осигурени кампании. Тя допълни, че наши преки конкуренти са Хърватска и Черна гора и това трябва да ни прави отговорни не просто да идентифицираме и коментираме създалата се ситуация, но да предложим решение за нейното преодоляване.

Г-жа Карастоянова помоли членовете на Националния съвет по туризъм, съобразно компетенциите и правомощията им, да информират и предадат на министрите апелът на НБТ за обща подкрепа към туризма, като ключов сектор от националната икономика.

По отношение на отчетния Мониторингов доклад г-жа Карастоянова изрази становище, че във връзка със законодателните промени трябва да бъдат преодоляни дефицитите, които законодателството е допуснало по отношение на националните курорти и процедурата по концесии и наем на плажове. Тя добави, че има разлика между концесия и отдаване под наем – нещо което е важно за инвеститорите като инструмент за сигурност на инвестициите и планиране дългосрочно на тези инвестиции.

След това думата взе **г-н Мартин Захариев**, който сподели, че от много дълго време поддържа две основни теми - дигиталната трансформация и Китай.

Той адмира Министърството на туризма, за това, че то е дигиталния отличник в Министерски съвет. Г-н Захариев обясни, че Министерството на туризма е първото министерство в България, което е въвело специална платформа за работа с бизнеса и гражданите, използвайки най-съвременна технология за квалифицирани удостоверителни услуги и електронна идентификация и специален софтуер за лицево разпознаване на

потребителите.

Г-н Захариев изрази безпокойство по повод заповед от 2017 г. и създадената в тази връзка работна група за изработване на национална визия за дигитализацията в туризма до 2030 г. Той информира, че идеята е била работната група до края на 2017 г. да разработи пътна карта. Според г-н Захариев работната група е разработила един не лош документ, който на страница 15 в Мониторинговия доклад не е наречен пътна карта, а документ-становище. Той допълни, че от това разбира, че работната група не си е свършила достатъчно добре работата или поне министърът не е останала удовлетворена от работата на работната група. Г-н Захариев настоя да се възстанови работата на работната група и да се разшири нейния състав с хора от стартъп компании, ИТ сферата, с академици и така да се завърши този документ, който да се облече в бюджет. Той сподели, че според него един документ каквато и стратегия да представлява, ако не бъде ресурсно обезпечен, той остава само едно пожелание.

Г-н Захариев информира участниците в заседанието, че НБТ има подписано споразумение за откриване на туристически информационен център в Шанхай през 2017г. и миналата седмица този център е реализирал първата изцяло китайскоезична страница във втората най-голяма в света след Facebook социална платформа WeChat. Той добави, че тази платформа представя най-добрите туристически маршрути в България, природни забележителности, културно-историческо наследство, курорти и др., включително и съвети към китайските потребители за издаването на български визи. Г-н Захариев помоли Министерството на туризма чрез пресрилийз да се уведоми затова широка общественост. Той се обърна и към заместник-министъра на външните работи с молба по дипломатическите канали да бъдат уведомени за тази новина Генералното консулство в Шанхай, както и посланик Порожанов в Пекин.

В заключение, г-н Захариев попита заместник-министъра на външните работи дали накрая са сключени договори с компанията, която е трябвало да отвори изнесени визови центрове в Китай.

След това думата бе дадена на **г-жа Ирина Найденова**. Г-жа Найденова поздрави присъстващите участници в заседанието. По повод Мониторинговия доклад тя изрази мнение, че когато се е обсъждала актуализираната Стратегия Асоциацията на българските туроператори и туристически агенти (АБТТА) е имала известни резерви към документите, което е документирано и с писмо. Тя благодари, че документът е получен по-рано и от АБТТА са имали възможността да се запознаят с него много добре. Г-жа Найденова изрази становище, че е свършен огромен обем работа, но липсва взаимовръзката между плана, целите, начина по който е събрана информацията и мерките, които ще се вземат съгласно

резултатите от проведените действия през 2018г. Г-жа Найденов наблегна на няколко основни въпроса. Във връзка с подцел 1.1 Усъвършенстване на нормативната рамка и политиките за подобряване на околната и бизнес средата в туристическия сектор, г-жа Найденова информира, че туроператорите срещат трудности и проблеми в много направления, във връзка с променения Закон за туризма. Обсъждани са проблемите с представители на Министерството на туризма и на Комисията за защита на потребителите и независимо от изработените Указания по прилагане на разпоредбите на Закона за туризма свързани с транспониране на Директива (ЕС) 2015/2302 относно пакетните туристически пътувания и свързаните пътнически услуги, туроператорите срещат огромни проблеми. В този смисъл АБТТА предлага да се пристъпи към разработване на концептуално нов Закон за туризма. По подцел 1.2 Повишаване на ефективността на функциониране и подобряване на взаимодействието между институциите и организациите на национално, областно и общинско ниво (държавен и частен сектор), отговорни за развитието на туризма, **г-жа Найденова** изрази мнение, че в раздела не се отчитат никакви мерки, насочени за повишаване ефективността на взаимодействие между държавните институции и регистрираните национални браншови организации - законни представители на интересите и правата на туристическите бизнес предприемачи. Г-жа Найденова уведоми за становището на АБТТА да се актуализира Плана за действие към Националната стратегия с конкретни дейности. Тя допълни, че по подцел 3.1 Подобряване на управлението на маркетинга на дестинацията АБТТА предлага да се представи информация относно предприетите действия за подобряване вида, съдържанието и функционалността на официалния туристически портал и повишаване ефективността и привлекателността на туристическата страница на България.

Г-жа Найденова отбеляза, че по подцел 3.4 Подобряване на промотирането на дестинацията АБТТА предлага:

- Да се представи информация за процеса и напредъка по планираното изработване на методология и провеждане на проучвания за оценка на ефектите от участията на дестинацията в туристически изложения и борси и оптимизация на участията;
- Независимо от факта, че в доклада има информация за определени цифри, да се представи детайлизирана разбивка на изразходваните бюджетни средства (дали тези пари са дадени само за реклама) и постигнати ефекти от изпълнение на рекламно-информационни кампании за стимулиране на пътуванията на българите в страната „Неочаквана ваканция” 2017 и 2018 г.

Г-жа Найденова изрази притеснение от негативната тенденция за спад на ранните записвания и заяви, че няма да бъде достатъчно само увеличаване парите за реклама, а

според нея е необходимо парите за реклама да бъдат похарчени по най-правилния начин. Тя помоли туроператорите да бъдат уведомени за провежданите активни рекламни кампании, за да може техните усилия да бъдат насочени към дадените пазари и по този начин да се увеличи ефекта от присъствие им на тези пазари. В заключение **г-жа Найденова** информира членовете на Националния съвет по туризъм, че АБТТА има нов председател на Управителния съвет за следващите 4 години, а именно Даниела Стоева, управител на Тандем Травъл.

Г-жа Георгиева обяви, че министър Ангелкова ще отговори накрая на всички въпроси. Относно въпроса за Директивата за пакетните туристически пътувания г-жа Георгиева добави само, че наистина това е една трудна за изпълнение от участниците в туристическата индустрия Директива. Тя допълни, че благодарение на съвместните усилия с Комисията за защита на потребителите са разработени Указания, които са публикувани вече и на страницата на Министерството на туризма и с които се цели да се улеснят туроператорите в прилагането на този европейски регламент.

След това думата бе дадена на **г-н Юрий Щерк** за отговор на въпроса на г-н Захариев. Г-н Щерк потвърди, че на 5 март е сключено споразумението, съгласно което е предвидено в допълнение на функциониращите консулски представителства да бъдат разкрити 15 визови центрове на територията на Китай. Също така се разглежда и въпроса относно увеличаване капацитета в консулските служби в Пекин и Шанхай.

След това думата взе **г-н Благой Станчев**. Той взе отношение по въпроса за трудностите, които общините срещат във връзка с попълването на данни в Националния туристически регистър и ЕСТИ. Той предложи чрез сътрудничество между Национално сдружение на общините в Република България и Министерството на туризма общините да бъдат насърчени за използването на регистъра.

След това думата взе **г-н Любозар Фратев**, който благодари на Министерството за положените усилия системата ЕСТИ да заработи. В тази връзка той помоли учителите да проведат обучение и в Пловдив. Друг въпрос, който г-н Фратев постави бе този за организациите за управление на туристически райони. Той сподели, че се бави много процедурата по избор на консултант и изрази мнение, че това, че не се е явил на обществената поръчка консултант за Тракийски туристически район, не означава, че трябва да се бави с месеци обявяването на втора поръчка. В заключение на своето изказване **г-н Фратев** отправи покана Националния съвет по туризъм да проведе следващото си заседание през лятото в град Пловдив.

По повод обученията за ЕСТИ **г-жа Ирена Георгиева** информира, че на 20 март в град Пловдив ще се проведе семинар, организиран от Българска хотелиерска и ресторантьорска

асоциация. Тя допълни, че същевременно през следващия месец се предвижда организиране по области на допълнителни обучения за всички общини.

След това за отговор на всички поставени въпроси думата взе **министър Ангелкова**.

По въпроса на г-н Икономов за зимния туризъм **г-жа Ангелкова** отбеляза, че в Стратегията е отделено специално внимание на този вид туризъм и има разписани детайлни мерки в Плана към нея. В предстоящите промени в Закона за туризма има също така ясни дефиниции, свързани с основни понятия по отношение развитието на зимния туризъм. **Г-жа Ангелкова** увери, че за споделено мнение на г-н Икономов ще бъдат уведомени останалите компетентни колеги - министъра на земеделието, храните и горите и министъра на околната среда и водите. По отношение на изразената подкрепа за продуктовото позициониране, **г-жа Ангелкова** добави, че се надява тази идея да бъде подкрепена, защото наистина местната власт е тази, която най-добре познава местните специфики и може да вземе най-правилното решение за развитието на общината и курортите, които се намират на нейна територия. Към момента се предвижда тази идея пилотно да стартира за националните курорти, като ако има предложение за по-широк обхват, същото може да бъде представено и в парламента.

По отношение на изказването на представителите на Националния борд по туризъм, **г-жа Ангелкова** благодари за изразената подкрепа и за отправеното предложение, като допълни, че ще бъде възстановена работата на работната група и ще бъде разширен нейният състав. Тя сподели, че е необходимо да бъдат предложени различни сценарии, така че да се таргетира един от тях, който да има наистина ефект. **Г-жа Ангелкова** добави, че смята да определи срок на работа 2 месеца.

По отношение на темата Китай, **г-жа Ангелкова** благодари на Министерство на външните работи за сътрудничеството. Тя информира, че благодарение на техните усилия на територията на Руската федерация вече има 58 изнесени визови центрове.

Министър Ангелкова уведоми, че в момента с министър Захариева и нейния екип се обсъждат възможностите за издаване на едногодишни и 3-годишни визи за руски туристи и за други туристи.

Г-жа Ангелкова допълни, че има проблем с посредниците в Русия и в Турция, които не са туроператори и натоварват изключително много бюджета на туристите. Тя информира, че държавната такса за издаване на визи за руски туристи е 35 евро, като за обработка на документите през изнесените визови центрове се добавя такса от 19 евро.

По отношение на поставения въпрос за Организациите за управление на туристическите райони, **г-жа Ангелкова** обяви, че Министерство спазва Закона за обществените поръчки и не може да направи нищо, затова че не се явил кандидат за по позицията консултант.

Когато има прекратена процедура, съгласно Закона за обществени поръчки има определен срок за анонсиране в Агенцията за обществени поръчки, трябва да изтече определен срок и тогава отново да се обяви поръчката.

По отношение на предложението следващото заседание на Националния съвет по туризъм да се проведе в град Пловдив, **г-жа Ангелкова** уведоми, че то ще бъде взето в предвид и ако то е единствено такова, то заседанието ще се проведе в град Пловдив.

Г-жа Ирена Георгиева уведоми, че предвид малкото оставащо време и с оглед на това, че от Асоциацията на българските туроператори и туристически агенти са изпратили с официално писмо своите предложение и въпроси, на същите ще бъде отговорено официално.

Точка 2 Доклад за актуалния статус на разработваната от Министерството на туризма нормативна база

Г-жа Георгиева пристъпи към точка 2 от Дневния ред „Доклад за актуалния статус на разработваната от Министерството на туризма нормативна база“.

Г-жа Георгиева накратко представи напредъка по различните документи. Тя обяви, че в днешния ден завършва общественото обсъждане на Наредба № 1 от 5 януари 2016 г. за образованието, практическата подготовка и професионалната квалификация, необходими за придобиване на правоспособност за упражняване на професията „екскурзовод“ и Наредба № 3 от 7 март 2016 г. за образованието, практическата подготовка и професионалната квалификация, необходими за придобиване на правоспособност за упражняване на професията „планински водач“. В рамките на обществените обсъждания има много малко постъпили предложения. След разглеждане на постъпилите предложения, Наредбите ще бъдат съгласувани с министъра на образованието и науката и министъра на младежта и спорта.

Г-жа Георгиева отбеляза, че се работи активно по актуализация на Наредбата за изискванията към местата за настаняване и заведенията за хранене и развлечения и за реда за определяне на категория, отказ, понижаване, спиране на действието и прекратяване на категорията. Предвижда се последното заседание на работната група да се проведе на 26 март 2019 г. Изпратено е до членовете на работната група финализираното предложение за промяна в приложенията към Наредбата.

Г-жа Георгиева информира, че Наредбата за Националния туристически регистър е финализирана и в рамките на следващата седмица, съгласуваният от работната група документ, ще бъде публикуван за обществено обсъждане. Тя добави, че по отношение на

Закона за изменение и допълнение на Закона за туризма предстои да бъде внесен за разглеждане проект на Решение на Министерския съвет за одобряване на проекта на ЗИД на ЗТ.

Г-жа Георгиева информира участниците в заседанието, че Законът за устройство на Черноморското крайбрежие е обсъден на две парламентарни комисии, преди първо четене в Народното събрание. Тя добави, че в съответствие със законодателната програма на Министерския съвет до края на месец юни остава да се извърши промяна в Наредба № 2 от 29.01.2016 г. за условията и реда за сертифициране на балнеолечебен (медикъл СПА), СПА център, уелнес център и таласотерапевтичен център.

В заключение, по отношение на Наредбата за правилна и безопасна техническа експлоатация и поддръжка на елементите за вграждане, филтрацията и помпите към плувните басейни прилежащи към места за настаняване, **г-жа Георгиева** отбеляза, че активно се работи в сътрудничество с Министерство на икономиката и с Държавната агенция за метрологичен и технически надзор и се очаква до края на месец юни тя да бъде финализирана.

След това г-жа Георгиева даде думата на **г-н Георги Щерев**.

Г-н Щерев попита дали редицата изменени нормативни документи, в това число най-вече Наредбата за плувните басейни, ще влезнат в сила и ще касаят този летен сезон. Идеята му е да не се получи така, че през юни месец изведнъж да влезнат в сила множество нормативни актове и хотелиерите да бъдат обект на непрекъснати проверки от Комисията за защита на потребителите. Той предложи да се ползва опита на ЕСТИ, като се даде гратисен период, като санкциите могат да започнат по-късно.

Министър Ангелкова отговори, че няма да бъде нарушен летния сезон и ще влезе в сила след края на летния сезон (предвидено е за месец октомври), като ако се наложи ще се ползва опита на ЕСТИ за даването на гратисен период.

След това думата взе **г-н Валентин Йовев**, заместник-министър на регионалното развитие и благоустройството, който отбеляза, че са приети изменения в Закона за устройство на територията, които касаят главно преместваемите обекти и тези които са с разрешение по чл. 56 на територията на националните курорти, като грижата/контролът на тези обекти ще бъде поет от Дирекция „Национален строителен контрол”.

Обектите, поставени по досегашния ред, следва да се приведат в съответствие с изискванията на промените в закона в едногодишен срок от влизането му в сила, а за част от обектите е даден тригодишен срок.

Г-н Йовев допълни, че към момента работна група работи и по изменение в Закона за черноморското крайбрежие и Наредба за поддържане на специализираните карти.

Г-жа Ангелкова допълни г-н Йовев, като отбеляза важните изменения, а именно:

За обектите по ал. 1, т. 1 и 2, които са преместваеми увеселителни обекти, преместваеми обекти за административни, търговски и други обслужващи дейности и преместваеми обекти за временно обитаване при бедствия се издава разрешение за поставяне въз основа на схема и проектна документация, одобрени от главния архитект на общината. Схемата за поставяне определя пространственото разположение, вида, типа, размерите и предназначението на обекта по ал. 1, т. 1 и 2. В зависимост от вида и предназначението на обекта се представя индивидуален проект, който трябва да съдържа архитектурно-художествена и инженерно-техническа част, или типов проект, придружен с декларация за характеристиките на обекта, издадена от производителя въз основа на протоколи от изпитване или изчисления и/или сертификат за система за управление на качеството, и/или на документи, удостоверяващи съответствие с техническите изисквания на нормативните актове. Условиата и редът за издаване на разрешението за поставяне на обектите, за одобряването и за изискванията към схемата и проектната документация се определят с наредба на общинския съвет. Преместваемите обекти по чл. 56, ал. 1, поставени по досегашния ред, се привеждат в съответствие с изискванията на този закон в едногодишен срок от влизането му в сила, а обектите на територията на морските плажове – в тригодишен срок от влизането му в сила.

В заключение **г-жа Ангелкова** информира, че органът отговорен за издаването на заповедите за премахване е Дирекция „Национален строителен контрол”.

По отношение на специализираните карти, **г-жа Ангелкова** уведоми, че ще бъдат изказани всички съображения, с които не е съгласна и че тя лично като министър няма да променя специализирана карта без да има документ, който да ѝ дава изначално вещноправно основание да променя граници на имота.

Предвид, че нямаше други изказвания и въпроси по т.2 от Дневния ред, г-жа Ирена Георгиева предложи да се пристъпи към т. 3 Оценка на сезон Зима 2018/2019г. и прогноза за сезон Лято 2019 г.

Точка 3 Оценка на сезон Зима 2018/2019г. и прогноза за сезон Лято 2019 г. Точка 4

Разни

Г-жа Арсова представи обобщена информация за резултатите от междинната оценка сезон Зима 2018/2019г. и прогноза за сезон Лято 2019 г. Тя заяви, че е в резултат на предприетите мерки и преди всичко на координираните усилия на целия бранш и доброто сътрудничество между всички заинтересовани страни, 2018 г. надхвърли по резултати

2017 г. През 2018 г. общият брой туристически посещения на чужденци в България е 9 273 345, като ръстът спрямо 2017 г. е 4,4%. Приходите от входящ туризъм възлизат на над 7,3 млрд. лв. за 2018 г., като ръстът спрямо 2017 г. е 6,5%. Растежът на българския туризъм се ускорява. Туристическите посещения на чужди граждани измерени като абсолютен брой са нараснали с над 1,9 млн. за периода 2014 - 2018 г. За сравнение от 2010 до 2014 г. те са се увеличили с над 1,2 млн.

През 2018 г. посещенията на чуждестранните туристи е 31 % повече спрямо 2015 г., а приходите от международен туризъм с 34 %. За миналата година приходите от международен и вътрешен туризъм са над 8,4 млрд. лв., като 2018 г. е била 3-тата поредна рекордна година за българския туризъм.

Развитието на зимния сезон също има важно значение за превръщане на България в целогодишна дестинация. През зимен сезон 2017/2018 г. посещенията на чуждестранни туристи нараснаха с 12% и надхвърлиха 1,6 млн. През летен сезон 2018 г. посещенията на чуждестранни туристи са над 5,4 млн., като ръстът е 3,1%

По отношение на водещите пазари за входящ туризъм, **г-жа Арсова** отбеляза, че в България през 2018 г. водещи пазари са следните: Румъния над 1,3 млн. туристически посещения, Гърция над 1,1 млн. туристически посещения, Германия 850 хил. туристически посещения, Турция 625 хил. туристически посещения и Македония с 559 хил. туристически посещения. Като цяло се отчита, че 2018 г. е успешна за България на редица от водещите ни пазари - Украйна, Румъния, Израел, Великобритания и Молдова. 2018 г. е успешна за страната ни на пазари Полша, Чехия и Сърбия. Входящият туристопоток от пазарите - Гърция, Германия, Турция, Италия, Франция и Македония на практика се е задържал приблизително на равнището от 2017 г. Наблюдава се спад в размер на около 8% само от пазар Русия.

По предварителни данни на Евростат и НСИ в България се наблюдава по – висок ръст на нощувките в места за настаняване от средния за ЕС през 2018 г. Нощувките в места за настаняване с 10 и повече легла в страната ни са над 26,8 млн. през миналата година, а отчетеният ръст е 3 %, което е над регистрираното средно за ЕС увеличение от 2,2%. По другия показател - нощувки, реализирани от чужденци в места за настаняване с 10 и повече легла резултатите за България са над 17,7 млн.

Г-жа Арсова информира, че са благоприятни и данните от местата за настаняване с 10 и повече за вътрешния туризъм. През 2018 г. броят на реализираните нощувки от български граждани е над 9 млн, като увеличението им е 1,6%.

По отношение на междинната оценка на Зимен сезон 2018/2019 г. е налице динамична картина през годините, като може да се обобщи, че интересът за посещения към България

се покачва, докато през декември 2014 г. и януари 2015 г. туристическите посещения на чуждестранни туристи са били 644 хил, то през декември 2018 и януари 2019 г. те са 861 хил. (33,7 % повече).

Към момента се отчита слаб спад общо на туристическите посещения за периода декември – януари в сравнение с периода декември 2017 – януари 2018 г. Спадът на туристическите посещения, общо сумарно по всички видове цели по междинна оценка е 3,7 %, но е налице ръст от 3 % на посещенията с цел почивка и ваканция.

Г-жа Арсова информира участниците в заседанието, че сериозен ръст се наблюдава от Великобритания 44% и от Полша 50%. Ръст по цел почивка и ваканция се наблюдава от редица пазари от ЕС напр. Гърция, Германия, Италия. От Германия има ръст с 20 % по цел почивка и ваканция, но по всички видове цели се наблюдава лек спад от 4,4, %.

Увеличение на входящия туристопоток има и от Украйна с 5,6% и от Русия с 2,1%.

По отношение на зимните курорти декември 2018 – януари 2019 г. Боровец и Пампорово бележат ръст, а в община Банско се наблюдава лек спад. Г-жа Арсова каза, че е рано за финални констатации и че това засега е междинна оценка.

По отношение на структурата на реализираните нощувки в местата за настаняване, Пампорово е предпочитан от българските граждани (61 % от нощувките са реализирани от български граждани, а 39% от чужденци). В община Банско близо 77% от нощувките са реализирани от чужденци, а 23% от български граждани. В Боровец 35% от нощувките са реализирани от български граждани, а 65 % от чужденци. Данните за Боровец и Пампорово се отнасят само за места за настаняване с 10 и повече легла, а за община Банско включват всички места за настаняване.

По отношение на прогнозите за Лято 2019 г., г-жа Арсова уведоми, че по данни към март планираните самолетодвижения на летища Варна и Бургас общо за летен сезон 2019 г. са 28 815, което е с -4,6% по-малко спрямо летен сезон 2018 г. Планирането и анулирането на полети ще продължи и през следващите месеци.

По отношение на информация, която Министерството на туризма има за самолетодвижения на летище Варна и летище Бургас, планираните самолетодвижения към момента по пазари показват, че все още е рано за категорични и конкретни прогнози. Очаква ни сложен и динамичен сезон, изпълнен с предизвикателства и с необходимост от иновативни подходи и решения.

Г-жа Георгиева даде думата за коментари и предложения по т.3 от Дневния ред, както и за такива по т.4 „Разни“.

Думата взе **г-н Станимир Станков**, който отбеляза, че всички заедно трябва да работят

като тийм. Той сподели, че е член на SKAL - една голяма организация с 14 000 члена в 82 страни и тази година предвид откриването на нов офис у нас са поканени голяма част от тези членове. В този смисъл г-н Станков изрази становище, че е необходимо да се организират повече форуми в България с участието на чужденци, защото според него когато тези хора останат доволни, те ще бъдат наши безплатни рекламодатели.

Г-н Станков добави също така, че държавата трябва да бъде „бекграунд-а” за бизнеса, защото без държавата частният сектор не може да направи нищо. Той каза, че се е опитал да направи 2-3 мероприятия, но я е нямала държавата и затова нищо не се е получило, за съжаление.

Г-н Станков обърна внимание и изрази обида от това, че представляваната от него асоциация не присъства в заповедта за създаването на междуведомствена работна група за изменение и допълнение на Наредба № 2 от 29 януари 2016 г. за условията и реда за сертифициране на „Балнеолечебен (Медикъл СПА) център”, „СПА център”, „Уелнес център” и „Таласотерапевтичен център”. Той помоли за отговор и проверка на причината за това недоразумение.

Г-жа Георгиева отговори на г-н Станков по въпроса със заповедта за работната група, като заяви, че този пропуск най-вероятно е по технически причини, защото тя е убедена, че е изпратено писмо до Националната асоциация по СПА и уелнес туризъм, но ако не е получен отговор вероятно това е причината. Тя добави, че работната група досега е имала само 1 заседание, тя не е завършила своята работа и този пропуск ще бъде отстранен. Тя се извини още веднъж за пропуска, като уточни, че Министерството не веднъж е изразявало своето уважение към Националната асоциация по СПА и уелнес туризъм, като например, че тя е участвала активно в работата по разработването на балнео и СПА дестинациите.

След това думата взе **г-н Щерев**, който заяви, че министър Ангелкова е казала по време на срещата с БХРА, че тази година, тъй като е трагично положението на летище Варна относно чартърите за Русия (доколкото знае към момента има само 2 чартъра планирани) експериментално ще се пробва организиране чартъри за Варна. Той попита дали означава, че „експериментът за лятото” отпада, предвид изказването на министъра, в края на настоящия сезон да се планира следващата година.

Г-жа Ангелкова отговори, че желае „експериментът за лятото” да остане, но компаниите от руска страна, които могат да го осъществят, не могат да дадат необходимите гаранции и в тази връзка най-вероятно той ще отпадне. Тя добави, че компаниите от руска страна не могат на този етап да дадат гаранции за това, което ние желаем да се реализира, защото

капацитетът им е вече пълен или пренасочен. **Г-жа Ангелкова** заключи, че все още се водят разговори, но тя не е голям оптимист.

Г-н Щерев заяви, че счита, че все още има малко възможности, защото доколкото е разговарял със АНЕКС предишния ден, те са заявили, че могат да осигурят 2 чартъра.

Той сподели, че е много добре това, че са открити изнесени 58 визови центрове, но е необходимо да може да се изкарва last minute виза 14 дена преди полета. **Г-н Щерев** допълни, че съвместно с г-жа Елена Иванова от Слънчев бряг през миналата година е направен анализ, според който се оказва, че от last minute пристиганията на руски туристи 85-87 % пристигат с шенгенски визи. Той отбеляза, че според него не само тази година ще бъде трудна за last minute, а и догодина също и затова трябва да се реагира.

Г-н Щерев открие друг проблем, свързан с кадрите. Той обясни, че се бавят разрешенията с повече от 14 дни, не се спазва определения срок. Друго, което той отбеляза, че на срещата с БХРА министър Ангелкова е казала за прието Министерски съвет за удължаване на престоя на сезонен работник от 3 до 9 месеца без напускане на страната, но към момента според него това не се прави и никой няма указания. Той попита какъв е проблема.

Имайки в предвид, че се очертава не само тази година, но и догодина сезонът да бъде труден, **г-н Щерев** помоли да се преосмисли участието на Министерството на поне 3 изложения в Германия – Лайпциг, презентациите на големите туроператори Томас Кук и ТЕЗ. Липсата на България на тези места дава много лош знак.

Г-н Щерев пожела да зададе въпрос относно туроператорите, предвид че много хотелиери имат и туроператорски фирми. Той попита дали не е възможно да се въведе временно прекратяване на дейност, като за целта например туроператорът да подаде декларация и това обстоятелство да се отбележи в Регистъра на туроператорите и туристическите агенти. В момента той допълни, че за да не се заличи от Регистъра туроператорът е принуден да сключва формално една застраховка.

В заключение **г-н Щерев** предложи следващото заседание през лятото на Националния съвет по туризъм да се проведе в Златни пясъци, а относно предложението на г-н Фратев за провеждане на заседание в Пловдив, то да се състои в града по-следващия път.

След това думата взе **г-н Щерк**. Той обясни, че не е запознат какъв е процентът на запълване на хотелската база от въпросните last minute оферти, но по отношение на пазар Русия е постигнат минимален срок от 2 работни дни за издаване на виза.

Г-н Иван Стоянов допълни, че е постигната договорка с туроператорите за издаване на

визи в срок до 3 работни дни за бързите визи, а когато се налага нещо извънредно нещата се случват дори за 1-2 дни.

Г-н Щерев добави, че съгласно проведен разговор с АНЕКС, те се притесняват, че в сезона ще се разчита на оферти last minute и дори и да осигурят чартъри, няма да могат да ги запълнят, поради проблема с визите.

Г-жа Ангелкова отбеляза, че вероятно не до всички достига информация какво върши Министерство на външните работи по отношение на визите и в тази връзка тя е предложила на министър Захариева от Министерство на външните работи да изпратят указания с официална информация и срокове до Министерство на туризма, които да бъдат разпратени до всички от бранша и до Асоциацията на туроператорите в Русия и до Федералната агенция по туризъм в Русия.

Г-н Иванов добави, че често се случва някои от нелоялните конкуренти, посредници, в желанието си да се наместят в този пазар да създават проблеми в консулските служби, като даде за пример, че идват с голяма група туристи, която нито е на акредитиран туроператор, нито е предварително уговорена и така се създава един хаос.

Г-жа Ангелкова помоли от Министерство на труда и социалната политика да отговорят на въпроса на г-н Щерев за кадрите. Тя уточни, че по отношение на сезонните работници бяха договорени специални срокове и е важно, ако има някакъв проблем той да се дискутира и реши максимално бързо.

Г-жа Елка Димитрова обясни, че Агенцията по заетостта продължава да работи за осигуряване на кадри, които да работят в сферата на туризма. Ще има бюра, които ще приемат документи за разрешение за работа. Също така тя допълни, че има облекчения на нормативната уредба, спазват се сроковете, които бяха максимално намалени. Проблем се създава, когато подадената документация е непълна, като в тези случаи тя се връща и се удължава срока.

Г-жа Димитрова информира участниците в заседанието, че спогодбата с Молдова вече се прилага и в бюрата по труда могат да се подават заявки за внос на работна сила от Молдова. Тя добави, че с Украйна продължават преговорите, макар и бавно за съжаление. Всеки момент се очаква Армения да подпише процедурите за прилагане на спогодбата с България. Също така г-жа Димитрова информира, че има мандат на министъра на труда и социалната политика за водене на преговори за внос на работна сила с Грузия и Беларус, като за целта е уведомено Министерство на външните работи, което от своя страна ще

уведоми насрещната страна.

Г-жа Димитрова продължи с това, че има проект на спогодба с Македония за стартиране на преговори за внос на работна сила.

Тя завърши своето изказване с това, че процесът е двустранен, като от една страна те издават разрешения за работа, но лицата трябва да получат документи и от други институции, но е направена синхронизация на работата.

В отговор на запитването на г-н Щерев, **г-жа Димитрова** отговори, че не е необходимо да се напуска страната, а само трябва да се подадат документи за разрешение за работа - 3 месеца е без разрешение за краткосрочно пребиваване, но лицата трябва да получат и съответната виза.

Г-н Щерев попита дали служителите на Министерството труда и социалната политика са информирани за тази процедура, тъй като колеги от Слънчев бряг вече са се консултирали Бюрото по труда в Бургас и те са им съобщили, че не може да не се напуска страната.

Г-жа Димитрова пое ангажимент да провери в Агенция по заетостта конкретно за този случай.

Г-жа Ангелкова отговори на г-н Щерев относно предложението му за допълнителни участия на изложения в Германия, като уведоми, че ще бъде преразгледано предложението с оглед спецификите на пазара. По отношение на Томас Кук и всички други големи туроператори, Министерството на туризма работи изключително активно с тях и участва на всичките им инициативи. Тя заключи, че ако някъде Министерството не присъства, то тогава ще бъде изпратен г-н Бакалов.

Г-жа Ангелкова предложи членовете на Съвета да вземат решение къде ще се проведе следващото заседание - в Златни пясъци или в Пловдив.

Г-жа Гешева предложи лятното заседание да се проведе в Златни пясъци, а ако има планиран съвет до края на 2019 г. той да се проведе в Пловдив (Европейска столица на културата до края на 2019 г.), когато да се отчетат и резултати и ефектите от културата върху туризма.

Членовете се съгласиха с направеното предложение – лятното заседание на Националния съвет по туризъм да се проведе в Златни пясъци, а след това и в Пловдив.

Г-жа Ангелкова информира членовете на Съвета, че подготвено подписването на съвместно споразумение с Министерство на културата, с което всички културни центрове в

чужбина се ангажират да бъдат „един вид туристически информационни центрове“, като по този начин да се рекламира България. Тя добави, че ще бъде изпратен списък къде са културните центрове, за да може браншът да получава информация и съдействие и от тях.

Г-жа Георгиева даде думата за финални коментари и предложения по последната точка от Дневния ред. Предвид, че такива не бяха направени, **г-жа Ангелкова** благодари на всички присъстващи за конструктивния диалог, направените предложения и изразената подкрепа за работата на Министерството на туризма, след което заседанието на Националния съвет бе закрито.